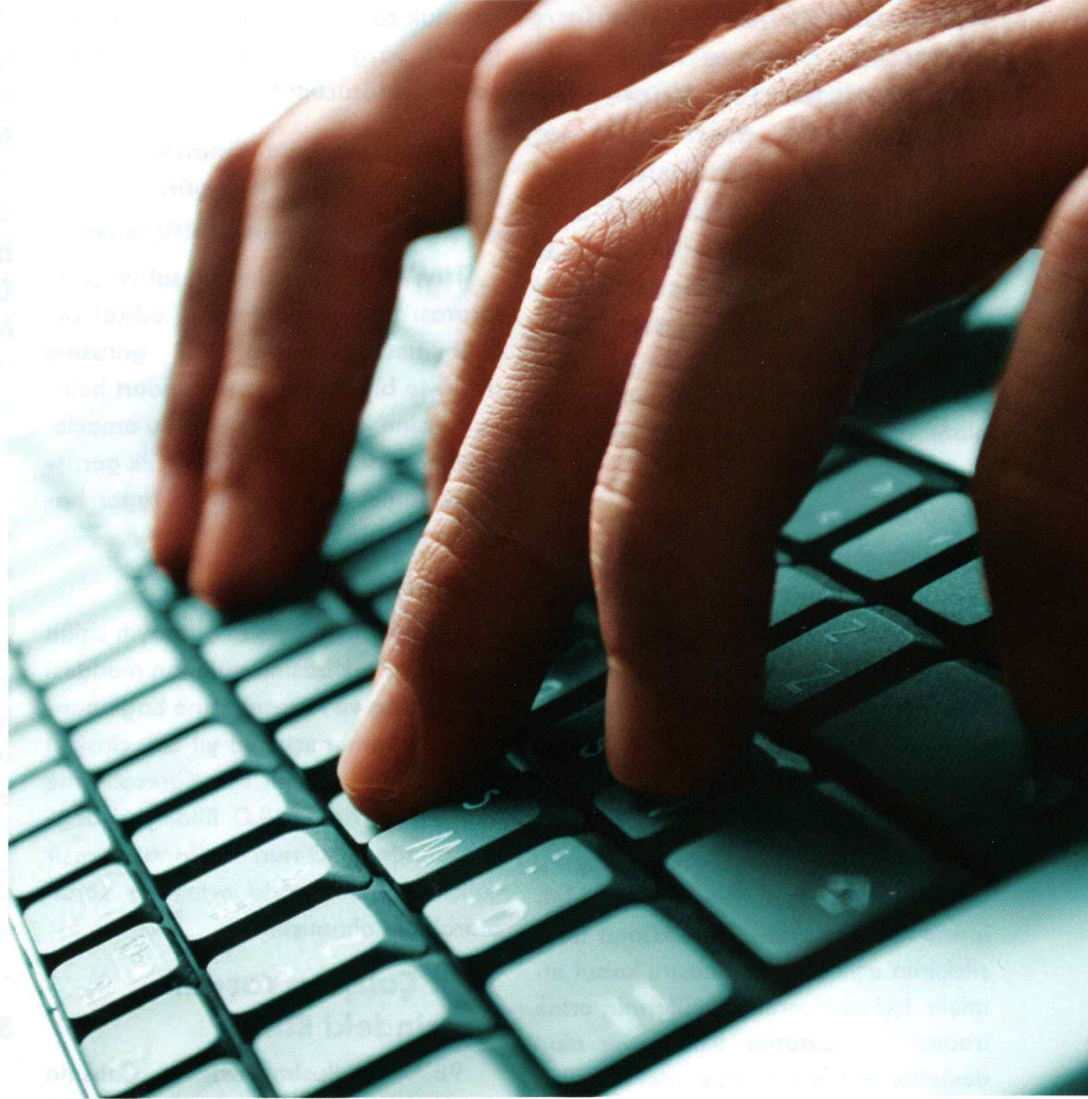

tcentel@ku.edu.tr

98. ULUSLARARASI ÇALIŞMA KONFERANSI GÜNDEMİ VE TÜRKİYE

98. Uluslararası Çalışma Konferansı, her yıl olduğu gibi İsviçre'nin Cenevre kentinde, 3-19 Haziran 2009 tarihleri arasında toplanmıştır. Konferans gündemi, alışılmış program çerçevesinde düzenlenmiş de; Konferans çerçevesinde ama ayrı ve özel oturum biçiminde yapılan Küresel İş Krizi ILO Zirvesi, güncel olarak, küresel ekonomik ve finansal krizle mücadeleye ayrılmıştır.

Konferans Gündemi

1. Yerleşik gündem maddeleri

a. Yönetim Kurulu Başkanı ile Genel Müdür'ün raporları

Yönetim Kurulu Başkanı, raporunda 2008 yılında yapılan çalışmalarını Genel Kurul'un bilgisine sunmuştur. Uluslararası Çalışma Bürosu Genel Müdürü ise, raporunun önemli bir bölümünü, yaşanan küresel ekonomik krize odaklanmıştır.

b. Küresel Rapor

Uluslararası Çalışma Konferansı'nın 86. Oturumu'nda (1998) kabul edilen ILO Temel Çalışma İlkeleri ve Hakları Bildirisi'ni İzleme Mekanizması çerçevesinde oluşturulan Küresel Rapor, bu yıl zorla çalıştırma konusuna ayrılmıştır. İlk olarak zorla çalıştırma kavramının irdelenmesine ayrılan Rapor, daha sonraki bölümlerinde, zorla çalıştırmayla mücadelede hükümetler ile işçi

Konferans gündemi, alışılmış program çerçevesinde düzenlenmişse de; Konferans çerçevesinde ama ayrı ve özel oturum biçiminde yapılan Küresel İş Krizi ILO Zirvesi, güncel olarak, küresel ekonomik ve finansal krizle mücadeleye ayrılmıştır.

ve işveren örgütlerine düşen görevleri belirtmekte ve nihayet, küresel eylem planı üzerine açıklamalarla sona ermektedir.

c. Program ve bütçe önerileri

Konferans çerçevesinde, 2010-2011 döneminin program ve bütçesi incelenip kabul edilmiş ve Yönetim Kurulu'nun üzerinde durduğu bazı idari ve mali konular görüşülmüştür.

d. Sözleşme ve tavsiye kararlarının uygulanması

Standartların Uygulanması Komitesi; bu yılki Uzmanlar Komitesi Raporu çerçevesinde, değişik sözleşme ihlallerine ilişkin olarak, 25 hükümet temsilcisinin açıklama yapmasını kabul etmiştir. İşçi ve işveren sözcülerinin ortak iradesiyle hazırlanan listede yer alan devletler ile bunların hükümet temsilcilerinin açıklama yapmak zorunda bıraktıkları ILO-Sözleşme numaraları, bu yıl şöyledir:

Beyaz Rusya (87), Çin (122), Etiyopya (87), Filipinler (87), Guatemala (87), İran (111), İsrail (97), İtalya (143), Kolombiya (87), Kongo (182), Kore Cumhuriyeti (111), Kosta Rika (98), Küveyt (111), Malezya (138), Moritanya (100), Myanmar (29 - özel oturum; 87), Nijerya (81), Pakistan (87), Panama (87), Peru (169), Rusya Federasyonu (182), Şili (35), Svaziland (87), Türkiye (87) ve Venezuela (87)'dir. Bu bağlamda, söz konusu ülkelerin % 44'ünün; sendikal örgütlenme özgürlüğünü koruyan 87 sayılı Sözleşme'nin ihlali iddiasıyla açıklama

yapmak zorunda kalması, sendikal ihlallerin yaygınlığı bakımından, oldukça düşündürücüdür.

2. Konferans veya Yönetim Kurulu'nca belirlenen gündem

a. Çalışma yaşamında HIV/AIDS

HIV/AIDS konusuna ulusal ve uluslararası düzeyde daha çok dikkat çekilebilmesi amacıyla, ikili görüşme usulüyle bir uluslararası standart belirlenmesine karar verilmiştir. Bu amaçla, Uluslararası Çalışma Bürosu, ilk görüşmeye temel oluşturacak iki rapor hazırlamıştır.

b. Cinsiyet eşitliği

Cinsiyet eşitliği, son yirmi yılı aşkın bir süredir tek başına gündem maddesi yapılmamış ve küreselleşme bağlamında ele alınmamıştı. Bu yıl ise, cinsiyet eşitliği; 2008 tarihli Eşit Küreselleşme İçin Sosyal Adalet ILO Bildirgesi doğrultusunda, ILO'nun "insana yaraşır çalışma" gündemiyle ortak bir sorun olarak ele alınmıştır.

Türk Çalışma Yaşamı Üzerindeki Etkiler

98. Uluslararası Çalışma Konferansı'nın gündemi içinde, Türk çalışma yaşamını etkilemesi beklenen en önemli madde, Standartların Uygulanması Komitesi'nin Türkiye hakkında almış bulunduğu karardır. Söz konusu karar sonrasında, Türk Hükümeti'nin, 87 sayılı Sözleşme'nin uygulanmasıyla ilgili olarak, ayrıntılı rapor sunması beklenmektedir. Her ne kadar Türkiye hakkında bu yıl için özel paragraf öngörülmemişse de, üst düzey yetkililerin yapacakları ziyaretlerle Türk çalışma yaşamının dışarıdan mercek altına alınması söz konusudur. Bu bakımdan, 2821 ve 2822 sayılı yasalarla ilgili olarak, TBMM'de bekleyen tasarıların bir an önce yasalaştırılmasında yarar görülmektedir.

Türkiye, bir uluslararası çalışma konferansını daha geride bırakmıştır. Ancak, ILO tarafından Türkiye'nin, çok olumlu biçimde değerlendirildiği söylenemez. Bu itibarla, artık Türkiye'nin, ILO Uzmanlar Komitesi raporlarında belirtilen hususları dikkate alıp, bunların gereklerini yerine getirmesinde zorunluluk görülmektedir.

Dahası, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu'nun uygulaması konusunda yaşanan sorunlar, zaman içinde büyümektedir. Bu bağlamda, ILO Uzmanlar Komitesi Raporu, anılan yasanın 5, 10, 16 ve 35 inci maddelerinde, 87 sayılı Sözleşme esaslarıyla uyumlu yasal değişikliklere gidilmesi gerektiğini düşünmektedir. Buna göre, kamu personeli reformu çalışmalarını bir yandan sürdürülürken; reformun bitirilmesi beklenmeden, 4688 sayılı Yasa'da değişikliğe gidilmesinde yarar vardır.

Sonsöz

Türkiye, bir uluslararası çalışma konferansını daha geride bırakmıştır. Ancak, ILO tarafından Türkiye'nin, çok olumlu biçimde değerlendirildiği söylenemez. Bu itibarla, artık Türkiye'nin, ILO Uzmanlar Komitesi raporlarında belirtilen hususları dikkate alıp, bunların gereklerini yerine getirmesinde zorunluluk görülmektedir. Kaldı ki, AB-Türkiye ilişkilerinin geleceği, sendikal alanda gösterilecek ilerlemelere bağlı tutulmuş durumdadır.

Bu anlamda, sosyal tarafların Hükümete destek olmalarında ve katkıda bulunmalarında yarar vardır. Aksi takdirde, bir yıl daha boşa geçirilecek; bunun sonucunda ise, ülkemizin itibarı, hak etmediği ölçüde zedelenmiş olacaktır.